

Numărul 4. Oradea-mare 24 ian. (5 febr.) 1899. Anul XXXV.

Apare duminică. Abonament pe an 8 fl., pe $\frac{1}{2}$, de an 4 fl., pe 3 luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei

Paciința și ambițiunea.

Verișoarei mele H. S.

„Il y a deux routes dans la vie, la première est la patience et la seconde est l'ambition”. (Doue căi sînt în viață, prima e paciința și a doua-i ambițiunea.) Astfel țice A. de Musset.

Tu, dulce, me întrebî de consimt cu marele poet ?

N'am să neg că întrebarea-ți m'a surprins mult. Me obișnuisem a te privi drept prototipul meu. La aceasta alegere contribuisse nu numai admirațiunea ce o am pentru tine, ci și armonia faptelor ba chiar și ceea a cugetelor noastre. Îmi erai încă prototip, fiind mai espertă, mai desteră, mai pricepută în aprofundarea tainelor vieții, iar eū me luam în multe privințe după tine. C'un cuvînt direcțiunea mi-o indicași tu. Drept țicînd, destul me mai și abăteam de la dînsa. Inclinarea mî prea mare spre emancipare și independință, intru cât aceasta se poate realisă, poartă vina.

Cu toate aceste ai să-mî remînî lung timp : model. Și oare nu te numesc mulți, o ființă perfectă ? Onoare mie !

E inșe drept, — te rog nu luă în nume de reu aser-

țiunea-mî, care de altcum nici nu-i erezie acū, — că eū dubitez, ba neg categoric existența unū ce „perfect” în cele terestre. Sînt contra vorbelor neprecutate, superficiale. Câte casuri ! Ivesce-se un talent, se porțosește „genialitate”. Și este vorbă de o încontestabilă genialitate resp. de o

oareșcare apropiere de perfecțiune, căci cum deja amintîți, perfect în înțelesul strîns al cuvîntului, nu admit să fie cineva, atunci omenimea de regulă nu se place în rolul de cunosctîtor just. Inșe, atunci bunăvoința ei se degradează, câte odată e ca 'n palmă. Lucru mîngăios că posteritatea-i mai puțin seducabilă în ceea ce priveșce — recunoșcința. Decî „după” moarte vine — apoțeosa. Eșcepțiunile ? Nici că se pot luă în considerare.

Dar să revin la întrebare. Mi-ai pus-o după declarațiunea, că nu ești de acord cu marele Musset.

Apoi bine. Părerile diferă.

O mare cuminție din partea naturii e că în împărțirea lor e cu toane într'atât, că arareori întimpinî un individ care ori ce opinie să țic-o aproabe. Nu vorbesc aici de acei cățiva idioți, cari în lucruri serioase nu sînt considerați, ci-s curat aburi pentru macrocosm.

TRIDTJOV NANSEN ȘI SOȚIA.

Vorbele poetului află în internu-mi deplin răsune. Afirmatiunea-i foarte justă și ce-i mai mult, admirabilă. Să considerăm mnumai că totul e trecător. De construești baze, ca fericire, noroc, putere, mărire, ideal, amor, prietinie etc., adeca tot ce instituie ceva plăcut, dorit: poți să te aștepti mai curând ori mai târziu, la o sguuire, la o dermare inevitabilă a lor.

Căci creațiunea nu intrelasă a ne arată din când în când un semn exclamativ, care previne esperinței noastre: Totul e efemer! De aceea înspăimântat țice Eminescu:

A fi? O nebunie și tristă și goală!

Contrarul ar fi un ce cuminte (?)

Și „fle” mulți cari sincer și nu papagaliceșce exclamă la fel cu genialul poet în desnădejde, când idealurile mărețe se spulberă isbindu-se de real, — totuș cine nu se cutremură la cugetul că dorința lui de neexistință o să se îmbrace în haina realului, după profetirea unor savanți?

O, revocări se nasc destule atunci!

Da, nesiguranța în toate privințele e doboritoare.

A orbecă timp îndelungat prin întuneric, dintr'odată a zări o dungă momentană de lumină, care te aduce în estas, căci în sfârșit ți se dă ocașia de nițică orientare și de aflarea direcțiunii care are să te conducă din nesiguranța continuă la lumină. Și zarea arată în mare depărtare imperiul deslucirilor. Vrea! să te îndrepți spre țelul atât de ferbinte dorit și a căru! ajungere îți pare sigură, când plin de groază te veđi încungiurat de teribile noiiane, ce îngheață sângele în vine, și noua întunecime e întimpinată cu frică triplată, ba chiar cu teroare.

Așă stăm ađi cu șciințele. Ele aujunseră la înălțime „prin escelență”, după părerea multora, și totuș când la adegă, „imperceptibilul” se arată chiar acu în modul cel mai eclatant!

Deci unde e a se căută razăm? Când totul e așă trecător! După multe aflicțiuni și neajunsuri unde a se refuđă?

Ce cale să apuci?

Și iată Musset involuntar ne dă desnodământul. Ne arată doue căi, ce merită de a fi parcurse. Cel puțin să se încerce omul cu ele.

Inse la potrivita alegere a lor se iveșce o întrebare foarte vitală.

Eū cred că:

Cel ce nu simte în sine curajul, tăria, să ia asupra-și eluptarea binelui, să-și scuture de pe umeri soartea mașteră ce i-o croieșce omenimea, — căci naufragiatul vieții va fi șciind după esperință, că contra sorții adevărate, manuată de o putere invisibilă, neexplicabilă, a se răsculă e ceva ridicul, e treaba idiotului, — dec! căruia îi lipseșce spiritul ambițiunii de a luptă contra sorții celei croite de omenime, n'are în cotro, decăt să recurgă la — paciință.

Până când ambițiunea — și aceasta e cea adevărată — este efectul tuturor simțemintelor revoltate și răscolate contra ne mai pomenitei îndrăsneli a omenimei iubitoare de aroganță, ba chiar și de despotism, — paciința rezultă din debilitatea puterilor rezistente, și cel ce i se supune, trebuie să rabde, să aștepte — tot suferind — îmbunătățire, care odată doar, doar nu va pregetă să se ivească.

Ce sublimă virtute mai e paciința!

Ambițiunea? Ea nu prea e virtuoasă, dar ne face să admirăm pe deplin — bărbăția.

Deci vedem că această din urmă se coalizionează cu energiă, iar prima, paciința, — cu muta așteptare.

Și ambele au un far minunat — — speranța, inseparabila, dar șireata tovarășă a ființei omenesci.

Încă odată: aserțiunea marelui poet e un adevăr necontestabil.

Or! nu?

VIOARA DIN BIHOR.

Pe furtună . . .

*Și plouă, și vijie vântul,
Se 'ndoae copaci! plângend.
E una vędzduhul, pământul:
Pierirea li-i par' că în gând . . .*

*Torente sânt stradele toate,
Torente cu turbure val,
Ce curge și gemete scoate
Ca riul când trece de mal . . .*

*Pe tablele caselor sună
Năprasnicul ploaei avent,
Și șueră 'n coșuri nebună
Pornirea suflării de vânt . . .*

*Dar lungile șiruri de case, —
Pe-afară din grele bucăți,
Prin intru din aur, mătase, —
Resistă ca niște cetăți;*

*Și gându-mi își taie o cale
Prin ploaea și vântul abraș
Spre margini, pe unde e jale:
Miserii de „mare” oraș . . .*

*Căsuțelor, șubrede toate,
Le intră 'n părății strimbați
Puternica ploaie ce poate
Să-i surpe, găsindu-i crăpați . . .*

*C'o singură vie suflare
La unele, vântul le ia
Șindrila cea putredă tare
Legată ică colo abia . . .*

*Pe abtele, iată, în vale,
Șivoiul le-ajunge acum,
Răspunde cu groază, la jale,
Le mătură iute din drum . . .*

*Răpeșce și duce cu dēnsul
Avutul săracilor bieți,
Și lasă pustiul și plānsul
Pe unde nu smulge și vieți . . .*

*Și liniștea vremii de pace
Și furia oarbei furtunii
Pe cei ce trăiesc îi desface
În două oștiri de nebuni:*

*Nebunii ce suferă viața
Când toate se surpă subt ei,
Când parte li-î norul și ceața,
Când pașii și-î tirăde grei;*

*Și iarăș nebunii de jale
Ce suferă pe-altii în chin,
Când totul le rîde în cale
Leșindu-le numai cu plin...*

N. RADULESCU-NIGER.

Gărgăunii dragostei.

Comedie într'un act.

(Urmare.)

Olimpia. Dar asta e cu neputință. Am auzit că vor să me aleagă presidentă. Va trebui să țin și eu ceva.

Marin. Nu primi.

Olimpia. Nu pot să refuz.

Marin. Ei bine, nici eu nu pot face să nu-ți răspund.

Olimpia. Care va să țină imi declară rebel?

Marin. Pe viață și pe moarte.

Olimpia. Și țină că-mi ești prieten.

Marin. Tocmai pentru asta. Aș vrea să te pot smulge din cercul acela.

Olimpia. Nu vei izbuti.

Marin. O să vedem. Eu sper. Acum me duc să me pregătesc de luptă. (Salută și ese.)

Scena XV.

Olimpia singură.

(La ușa din dreapta.) Urscios ce ești, ah! cum te urdesc!.. Vecnic opasant, ține morțiș la păreri sale și n'are nici o considerație pentru mine... Atitudinea lui me supără, sarcasmul lui me revoltă... Eh!.. Bărbat ca ceialaltii... (La masă.) Ba nu! El imi pare altfel. Hotărit, energic. Știe să se afirme. Un adevărat bărbat... Un adversar foarte primejdios!.. Dacă nu-l răpun, are să me nimicească... me simt par' că slăbind... Degeaba ascund, degeaba vreau să lupt, degeaba țin că-l urdesc... Nu pot... Nu mai pot... Mi-e drag.

Scena XVI.

Olimpia și Têrgoviștean.

Têrgoviștean. (pl. II dreapta.) Mi se pare că v'ați înțeles de minune, căci l-am vădut pe Marin eșind cu surisul pe buze. Nu v'am spus că din ciocnirea ideilor opuse ese adevărul?! Tocmai de aceea v'am și lăsat singuri. Știu eu ce trebuie să fac.

Olimpia. Destul de reu ai făcut,

Têrgoviștean. Ce s'a întâmplat? Poate și-a declarat amor?

Olimpia. Aș!

Têrgoviștean. Da ce vorbesc! Atunci nu și-ar părea reu că v'am lăsat singuri.

Olimpia. Unchiule! Eu nu mai vreau să ved omul acesta. Îl urdesc grozav.

Têrgoviștean. De ce nu mi-ai spus mai de mult? Acuma sînt incurcat. Gîndind că-ți fac plăcere, l-am pofțit la masă.

Olimpia (speriată.) La masă?

Têrgoviștean. Jur că n'am știut că-l urdesci.

Olimpia. Dar știți că n'avem bucătăreasă.

Têrgoviștean. Ptiu! Am uitat... Dar, în sfârșit, odată poți să ingrigești și tu nițel prin bucătărie.

Olimpia. Eu!

Têrgoviștean. Bucatele vor avea gust mai bun, dacă le vei pregăti tu. De sigur și Marin va fi de părerea asta. Iată totodată și prilejul cel mai bun pentru ca să ve împăcați.

Olimpia. Și - Marin a primit?

Têrgoviștean. Cu multă plăcere. Mi se pare că se interesează de tine. A fost păcat să ve certați... Ei bine, vei eși în bucătărie, nu-î așa?

Olimpia. Nu pot... sînt ocupată... (trece II) întrunirea noastră de astăzi... discursul meu...

Têrgoviștean. Bine. Dacă tu ești ocupată, me duc eu în bucătărie... Am fost soldat în campania trecută și am învățat a ferbe... Știu să gătesc niște păt-lăgele de-ți lingi buzele... Asta dară să nu te deranjeze de loc!.. Studiază-ți discursul, iar în bucătărie me duc eu.

Olimpia. Și dta îți bați joc!.. Trimite vorbă lui Marin că sînt indispusă... și-l rugăm pentru altădată.

Têrgoviștean. Nu se poate. Atuncia n'ai putea lua parte nici la întrunirea voastră de astăzi.

Olimpia. Da, da... ce să facem?... Poruncește toată masa la restaurant!

Têrgoviștean. Osana ție, idee salvatoare!.. Ce bine că în secolul emancipării femeilor există și restauranturi, căci dacă n'ar fi, bieții bărbați ar rămânea flămânzi.

Scena XVII.

Aceiași și dr. Ursulescu.

Dr. Ursulescu. În sfârșit te-ai sculat, doamnă. Am mai fost odată astăzi aicea; dar nu și-am putut vorbi. Cum poți dormi atîta? Nu e sănătos de loc.

Olimpia. N'am dormit, dar mai lucrăm...

Dr. Ursulescu. La vr'o brodărie?

Olimpia. La discursul ce am să țin astăzi.

Dr. Ursulescu. La vr'o școală de fete?

Olimpia. Las ocupațiunea aceasta altora, care vreau să fie laudate prin diare. Eu am să vorbesc în întrunirea pentru înființarea unui club femeesc.

Dr. Ursulescu (apucându-î mîna, îi pipăe pulsul.) Ești bolnavă, doamnă?... Pulsul bate neregulat.

Têrgoviștean. Nu și-am spus?

Olimpia. N'am nimica.

Dr. Ursulescu. Vorbele-ți de adineaori nu arată o stare normală. Club femeesc! Un fleac, doamnă. Lasă naibiți idei de aceste.

Têrgoviștean. Bine țină doctore.

Olimpia. Eu? Niciodată. Causa e sfântă. Mai bine mor decît să nu-mi fac datoria.

Dr. Ursulescu (lăsându-î mâna.) Care va să dică, boala dtale e mai primejdioasă decât cum mi-o închipuiam.

Têrgoviștean. Veđi, veđi.

Dr. Ursulescu. Numai o doftorie te poate ajută. Fă băi reci, cu duși pe cap și culcă-te și dormi.

Têrgoviștean. Bravo, doctore. Am știut eți că ești un doctor iscusit.

Olimpia. Ve bateți joc! Aveți să vedeți în curând ce putem. (Trece în stânga.)

Scena XVIII.

Aceiași și Gogu, apoi Anica.

Gogu. Ați auđit noutatea? Guvernul a oprit marea întrunire pentru emanciparea femeilor.

Têrgoviștean. Face și guvernul câte un lucru eu minte. (Vine la el.)

Olimpia. Rușine!

Gogu. Opiniunea publică e foarte agitată. Me tem . . .

Dr. Ursulescu. Dacă te temi, du-te și te incuie ca un viteaz.

Olimpia. Se vede că guvernul e compus din bărbați. Se teme de adevăr și de dreptate. Dar nu ne lăsăm. Avem să provocăm meetinguri de protestare în toată țara. Să auđă toată lumea teroarea cu care drepiturile noastre se calcă în picioare!

Dr. Ursulescu. Fă băi reci, doamnă, cu duș pe cap.

Olimpia. Ve facem noi duș, n'avea frică.

Gogu (Scoțându-și ciasornicul.) Am venit numai a ve spune noutatea aceasta. Acum me duc la cealaltă bancă . . . (La o parte.) Să iscălesc condica. (Ese.)

Scena XIX.

Olimpia, Têrgoviștean și Ursulescu.

Têrgoviștean. După acestea, întrunirea voastră de astăzi . . .

Olimpia. Devine și mai importantă. Avem să redactăm un apel la țară.

Dr. Ursulescu. Săracă țară!

Olimpia. Un apel care are să revolteze pe toți oamenii de bine. Pân' acuma guvernul s'a putut ținea, căci a avut adversari numai pe bărbați; dar acum ne punem noi femeile în frunte . . . și-l vom răsturna.

Dr. Ursulescu. Și veți veni dvoastre la guvern. . . Și câtă vreme dvoastre veți discuta în Parlament trebile țerii, noi bărbații vom sta acasă și vom legăna copiii . . . Ce mai drăguț de guvern.

Têrgoviștean. Eă am gustat dulceața lui (suspinând) timp de trei-șeci de ani . . . (Olimpiei.) Dar dacă țineți întrunirea convocată, nu ne mai rămâne timp să mergem la Constantinescu.

Olimpia. Ba da. Haide.

Dr. Ursulescu. Învață, nene, că pentru a merge acolo, damele totdeauna au timp.

Têrgoviștean. Și dacă pân' atunci vor veni damele?

Olimpia. Vor așteptă . . . Haid și dta doctore, să facem unchiului plăcerea aceasta.

Têrgoviștean. Vino, doctore, fă-mi plăcere. (Pleacă toți.)

Anica (intrând.) Vin damele la întrunire.

Olimpia. Grăbite mai sânt. Bine. Ne-om duce după ședință,

Scena XX.

Aceiași și Joița, Lucșița, Rița și alle dame.

Olimpia. Ați auđit scandalul?

Joița. Teroarea la culme!

Olimpia. Să nu ne dea voie a spune păsurile noastre! Să oprească niște biete femei . . .

Dr. Ursulescu. A-și deschide gurița . . . Țeă, mare tirănie.

Joița. Teroarea la culme.

Rița. Protestăm!

Toate celelalte. Protestăm.

Lucșița. Sânt de părerea să pornim o mișcare care să sguđuie tirănia bărbaților.

Olimpia. Prea bine. Iată ceace trebuie să facem. Întrunite, cum sântem, ținem o ședință în care vom redactă un apel la țară.

Toate celelalte. Apel la țară.

Olimpia. În care vom spune . . .

Joița. Că teroarea e la culme.

Olimpia. Și vom invită toate femeile din țară să țină pretutindenți meetinguri de protestare.

Têrgoviștean. Curată revoluție.

Dr. Ursulescu. Mai bine le-ați pofti să caute de menagiū.

Olimpia. Onorabilul public ascultător este rugat a nu turbură liniștea consultării.

Scena XXI.

Aceiași și Marin.

Marin. Imi dați voie să iaș parte și eă?

Toate. Poftim.

Marin (uneia.) Am fost pe la dvoastre. N'am găsit decât pe bărbatul dtale. Pregătiă masa.

Olimpia. Cer cuvântul!

Toate. Poftim.

Lucșița. Eă am o interpelație.

Marin. Cer și eă cuvântul.

Têrgoviștean. De la cine? Adunarea încă nu s'a constituit. Trebuie întâi să se aleagă o presidentă.

Toate. Da, da. O presidentă.

Têrgoviștean. Me rog, numai câte una să vorbească.

Dr. Ursulescu. Cu neputință.

Marin. Să faceți un regulament!

Rița. Fă-ne dta unul.

Toate. Un regulament.

Marin. Cu plăcere. (Scoate o hârtie și începe să scrie.) Până atunci, ve rog suspendați ședința.

Toate. Da, da.

Olimpia (Joiței.) Unde ț-i-ați comandat rochia asta? Ce bine-ți șade.

Joița. La Paris.

Olimpia. Scumpă?

Joița. Nu, căci mi-am adus de-odată patru.

Lucșița. (Riței și alteia.) Uitați-ve ce gust prost are dama aceea. (Arată cu ochii pe una.)

(Într'aceste toate i-și arată una alteia rochiile și pălăriile și par' a conversa despre acestea.)

Marin. Stimabile dame, am terminat.

Toate. S'auđim.

(Finea va urmă.)

IOSIF VULCAN.

O ROMÂNĂ.

Voe rea.

Auđi minunți!.. Să fug aș vrea,
Să fug să scap de voe rea,
Căci m'am urit să și mai fiu
Și de me ntrebî — cređi că eă știu
De ce mi-e 'n lume tot pustiu
Și inima mi-e grea?

Și n'am nimic!.. Ce-aș și avea?
Mărinuța?.. Iac' așá!
N'am gândul ei!.. Fie pe pace,
Că mie ciudă nu m'a face.
Petreacă-și cu cine-î place,
Nu-mă pasă mult de ea!

Ce?.. Crede ea, că me topesc
De dorul ei?.. Nicî că gîndesc
Să me măi uit la ea vreodată.
De mine... fie supărată.
Căci mi-oț găsi eă altă fată,
D'oî sta să socotesc.

Că are ochi ea de cicoare
Și că-î frumoasă ea o floare,
E drept... Dar ce? O las să fie,
De ochii ei mi-i grije mie?
Ca ea alta să nu măi fie
În lume și sub soare?

-- Dar gurița!.. Și când rîde
Par' că frigul me pîtrunde!
Iar când se începe jocul
Și-î cîd mersul -- bat-o focul!
Chiar me lasă tot norocul
Ș-asudatul me cuprinde.

Mai erî spuneaî niște vecine --
Dar las'!.. A crede cît îť vine?
Că lui Dumitru-î umblă gîndul
Pe la Mărinuța!.. Hidul!..
Vaî de-l prind -- îť sucese gîtul,
Asta-o șei el bine!

Auđi minunți!.. Să fug aș vrea,
Să fug să scap de voe rea,
Căci m'am urit să și mai fiu,
Și de me ntrebî — cređi că eă știu
De ce mi-e 'n lume tot pustiu,
Și inima mi-e grea?

MARIA CIOBAN.

Alphonse Daudet.

Aventurile lui Tartarin din Tarascon

Traducere din limba franceză de Lia Măgura

Episodul întei.

În Tarascon.

(Urmare.)

VIII

Menageria Mitaine. Un leu din Atlas în Tarascon. Terribilă și solemnă întrevvedere.

Și acum după ce v'am arătat pe Tartarin în viața lui privată, înainte ca gloria să i fi sărutat fruntea și să-l fi încoronat cu laurii seculari, acum după ce v'am povestit această viață eroică într'un cerc modest, bucuriile, durerile, visurile și speranțele sale: să ne grăbim a ajunge la paginile însemnate ale istoriei sale și la deosebitul eveniment care trebuie să dea sbor acestui neasemuit destin.

Eră într'o sară la armurierul Costecalde, Tartarin din Tarascon eră tocmai pe cale a arăta unor amatori cum se întrebunțează armele de foc cu ace, pe atunci de tot noi. De odată se deschide ușa și un vîntător de caschete se repede ca eșit din fire în prăvălie strigînd: „Un leu!.. Un leu!.. Uimire, spaimă, învălmășeală, turburare generală. Tartarin întinde baioneta, Costecalde aleargă de inchide ușa. Toți incongiură pe vîntător, îl cercetează, îl silesc să vorbească și iată ce se află: menageria Mitaine înapoindu-se de la bilciul din Beaucuire, consimțise a rămîne câteva zile în Tarascon și se instalase pe piața castelului cu o grămadă de șerpi, câni de mare, crocodili și un admirabil leu din Atlas. Un leu din Atlas în Tarascon! Nimeni nu-și aducea aminte să fi vîdut așá ceva. Și ce mândri se nitaî braviî nostri vîntători de caschete, unii la alții! Cum străluciau fețele lor bărbăteșei și prin colțurile prăvăliei lui Costecalde își stringeau mîinile în tăcere. Emoțiunea eră așá de mare și atât de neprevădută, că nimeni nu găsiá o vorbă. Nicî chiar Tartarin. Palid și tremurînd cu pușca încă în mîna, sta înaintea teșghelei și se gîndiá. Un leu din Atlas acolo, aproape, numai la doi pași! Un leu, adică cel mai eroic și firos animal, regele animalelor sîlbatece, vîntatul visurilor sale, unul din întei eroi ai acelei trupe ideale care-î jucá drame atât de frumoase în imaginație.

Un leu, Doamne Dumneđeule!

Și încă din Atlas! Eră mai mult decát ar fi putut răbdá Tartarin.

De odată simți tot sîngele urcîndu-i-se în obraz. Ochii-î străluciau. Își aruncá cu un gest convulsiv pușca pe umeri și întorcîndu-se către bravul comandant Bravida, fost căpitan de intenđență, ăise cu o voce tunătoare: „Haide să vedem comandante“.

— Ei! ei! și pușca mea? Îmi ieî pușca mea... încercá cu sfiálă prevădătorul Costecalde; dar Tartarin apucase deja după colțul străđii și toți vîntătorii de caschete pășiau mândri în urma lui.

Când ajunserá la menagerie, erá deja multă lume acolo. Tartarin rasá eroică, dar de mult timp lipsită de spectacole senzaționale, se repedise asupra baracei Mitaine și o luase cu asalt. Dar durdulia madame Mitaine erá foarte mulțumită de aceasta. În costum cabil, cu brațele goale pîná la cot, brățării de fier la glesne, o biciușcă într'o mîna și în cealaltá un puț

curătat de pene dar viu, ilustra doamnă făcea tarasconezilor onorurile baracei sale. Având și ea mușchi dubli, succesul îi eră aproape așa de mare ca acela al animalelor sale. Intrarea lui Tartarin cu pușca pe umeri, aduse un fior între acești bravi tarasconezi, carii se plimbuau foarte liniștiți înaintea coliviei, fără arme și fără a se păzi, fără cel mai mic gând de pericol. Avură o mișcare de groază, foarte firescă, vădând pe marele lor Tartarin intrând în baracă atât de bine pregătit de luptă. Eră deci ceva de temut, de oare-ce eroul... Într'o clipă tot locul din fața colivei se goli. Copiii strigau de frică, cucoanele se uitau spre ușe. Farmacistul Bézuguet se furișă zicând că se duce să-și caute pușca.

Încetul cu încetul, atitudinea lui Tartarin respândi curajul. Liniștit, cu capul sus, curajosul tarasconez ocoli încet toată baraca, trecu pe dinaintea basinului cu foca fără a se opri, privi disprețuitor lada cea lungă plină cu țărițe, în care șerpii mâncau puil crud și veni în fine de se așeză înaintea colivei leului.

Teribilă și solemnă întrevedere! Leul din Tarascon și leul din Atlas față în față... Într'o parte Tartarin stând, cu mușchii picioarelor încordați, brațele rădămate de pușcă; în cealaltă leul, un leu gigant lungit pe paie, ochiul clipind, aerul prostesc, cu un bot enorm și cu coama galbenă, rădămat pe etichetele din nainte. Amândoi liniștiți, se priviau.

Lucru ciudat! Fie că pușca-l supără sau că mirosia un dușman al rasei sale, leul, care până atunci privia tarasconezii cu un aer de dispreț înalt căscând tuturor în nas, avu deodată o mișcare de supărare. Întei sforăi, răgi încet, își întinse ghiarele, și trase labele, apoi se sculă, ridică capul, își scutură coama, deschise gura mare și aruncă spre Tartarin un răget puternic.

Un strigăt de groază îi răspunde. Tarasconezii inebuniți se repeziră spre ușe. Toți, femeii, copii, hamali, vânătorii de caschete, însuș bravul comandant Bravida... Singur Tartarin din Tartarin nu se mișcă. El eră acolo, hotărât, înaintea coliviei, cu ochii fulgerând, cu fața acea încruntată pe care tarasconezii o cunoșeau. După un moment, când vânătorii de caschete puțin mai liniștiți prin atitudinea lui și tăria grațiilor, se apropiară de șeful lor, îl auziră murmurând: „Asta da, e o vânătoare!”

În ziua aceea Tartarin nu spuse mai mult.

IX

Ciudatele efecte ale mirajului.

În ziua aceea Tartarin din Tarascon nu spuse mai mult; dar nenorocitul spusese deja prea mult...

A doua zi, nu se vorbea în oraș decât de apropiata plecare a lui Tartarin în Algeria și de vânătoarea de lei. Sunteți martori, scumpi cetitori, că bravul om nici nu pomenise de asta; dar știți mirajul...

Scurt, tot Tarasconul nu vorbea decât de plecare. La promenadă, la club, la Costecalde, oamenii se apropiau unii de alții și cu un aer rătăcit se întrebau:

„Și de altfel, știți cel puțin noutatea?”

„Și dealminterea ce? plecarea lui Tartarin cel mult.”

Omul cel mai mirat, când auzi de plecare, fu Tartarin. Dar vedeți ce e și vanitatea! În loc de a răspunde foarte simplu, că nu va plecă de loc, că nu a avut nici odată gândul de a plecă, sormanul Tartarin

— când i se vorbi întâia dată de acest voiagiū — duse cu un aer evasiv: De! de!.. nu țic ba”.

A doua oară, puțin mai familiarizat cu acest gând, răspunde: „E probabil”. A treia oară: „E hotărât”.

În sfârșit, sara la club și la Costecalde amețit de ponciū, de aplause și de lumină; îmbătat de succesul pe care vestea despre plecarea lui îl făcu în oraș, nenorocitul mărturisi formal, că eră obosit de a mai venă caschete și că peste curând va plecă a urmări lei ce marți din Atlas.

Această declarație fu primită cu un ura! tunător. După asta alt ponciū, strîngerii de mână, îmbrățișeri și până la miezul nopții serenade cu torțe înaintea casei cu baobab. Dar Tartarin-Sancho nu eră mulțumit. Ideea de a călători în Africa și de a venă lei, îl făcea să se cutremure; și intrând în casă — pe când serenada de onoare sună pe la ferestre — el făcu lui Tartarin-Quijote o scenă înspăimântătoare. I duse că e smintit, că i se nălucește, că e un neprevăzător, întreit nebun și-i descrie pe rând toate catastrofele cari-l așteptau în această expedițiune: naufragiul, acumatisme, friguri calde, disenterie, ciuma neagră, elefantiasis și câte altele...

Însedar se jură Tartarin-Quijote că nu va face imprudență, că se va îmbrăca bine și că-și va lua tot ce trebuie, Tartarin-Sancho nu voiă să știe de nimic. Bietul om se vedea deja sfișiat de lei, îngropat în nisipul deșertului ca repozatul Cambyse; dar celalalt Tartarin reușise a-l domoli puțin, explicându-i că nimic nu-l grăbia să plece numai decât și că de fapt nici nu plecase încă.

E știut că nimeni nu pleacă la o astfel de expediție, fără a lua câteva precauțiuni. Ce dracu! trebuie să ști unde te duci și să nu pleci ca o păsărică.

Înainte de toate, tarasconezul voiă să citească tot ce povestesc marii turiști africani, descrierile lui Mungo-Park, Caillé, doctorul Livingstone, d'Henri Duveyrier. Acolo vădă el că acești curajoși călători se pregătiseră mai dinainte a răbdă foamea, setea, marșurile forțate, tot felul de nevoi, înainte de a încălță sandalele pentru astfel de excursiuni depărtate.

Tartarin voiă să facă ca ei, și, începând din ziua aceea, nu se mai hrănia decât cu „apă flartă”. — În Tarascon se numește „apă flartă” câteva felii de pâine muiate în apă caldă, cu puțin usturoi, cimbru și un bețișor de dafin. — Dieta eră aspră și ve inchipuiți ce strîmbături făcea sormanul Sancho.

La pregătirile cu apă flartă, Tartarin mai adăugă altele tot practice. Astfel pentru a se învăța cu drumurile lungi, se siliă a face în fiecare dimineață de 7—8 ori ocolul orașului, când cu pas grăbit când cu pas gimnastic, cu coatele lipite de corp și cu două pietricele albe în gură, după moda antică.

Pentru a se obișnui cu receala nopții, cu ceața, cu roua, se ducea în toate serile în grădină singur, cu pușca în mână, remânea la pază după baobab, până la 10—11 ciasuri.

În fine, cât timp menageria lui Mitaine remase în Tarascon, vânătorii de caschete întârziăți pe la Costecalde, puteau să vadă trecând pe piața castelului un om misterios, plimbându-se în întunec, în sus și în jos în dosul baracei.

Eră Tartarin din Tarascon care se învăța a auzi fără să tremure, răgetul leului în întunericul nopții.

(Va urm.)

Poesia română și M. Eminescu.

II

Foarte multe s'au ținut despre Eminescu și se vor mai ține. Aceasta provine de la perfecțiunea creațiilor sale. Ceea ce s'a ținut, nu voesc a repetă. Drept aceea în rândurile următoare voi sublinia acele impresii, care le-au excitat în mine operele lui Eminescu. Aflu de necesar a enera și biografia laureatului poet, ca așa să apară în mod mai eclatant natura individuală eternizată în poeziile sale.

S'a născut în 15 ianuarie 1849 în Botoșani. A cercetat școlile în gimnasiul din Cernăuți. Aici și-a strămutat numele din Eminovici în Eminescu.* Eră pururea meditator și retras. Părăsind școala, se luă după o trupă de actori prin România și Transilvania. Părăsind aceasta trupă, merge la Viena apoi la Berlin, fiind susținut pe spesele unor bărbați, care îl cunoscute în densus pe poetul mare al viitorului.

Deja ca tiner a scris mai multe poezii, care au atras atențiunea publicului cetitor, dar geniul său numai din acest timp începă a străluci în toata sa putere. — În an. 1873 părăsește facultatea din Berlin, se reîntoarce în România, în București, unde lucrează pentru poezie. În anul acesta apar poeziile: Egiptul — incarnațiunea gloriei timpurilor trecute — Înger și Demon, Floarea albastră ș. a. Situațiunea lui în acest timp nu eră favorabilă pentru viața lui, dar un isvor nesăcaver pentru satira lui. Lipsit de bani și fără ajutor își aruncă privirea asupra clasei bogate, care ademenind cu respălătare poporul îl împilă fără cruățare, iar ei, avuții, își petrec viața în plăceri, n'au timp nici de a muri. Convins de frasa goală a dreptății și a patriotismului, ca și a unor noțiuni de domni fabricate, sub indignațiunea inimii sale izbeșce vëlul alb de poezie asupra faptelor murdare ale clasei bogate și astfel creă poezia: „Împărat și Proletar“.

Copleșit de miserie, părăsește Bucureștii, merge la Iași, ca să-și croiască o soarte mai bună. Protegiat de Maiorescu, în an. 1874 fu numit revisor școlar al județului Iași. În an. 1875 fu numit bibliotecar; cu ceva mai târziu primi o catedră la „Liceul nou“ din Iași. Razele fericirii se revărsară și asupra omului atât încercat, soarta îi dăruă o stare mai suportaveră. Dar nu mult timp dură aceasta stare. N'a fost el omul norocului!.. Guvernul de atunci cădă, iar el fu destituit și dat în judecată ca defraudator al bibliotecii. În acest timp scrie poeziile: Călin, Luceafărul, Strigoii. Acum iarăș ajunse în o miserie foarte mare: fără sucur, singur sta în lume. Cade bolnav, e lovit de furia alienațiunii. E dus la Viena prin contribuțiunea amicilor săi; reînsănetoșat se reîntoarce la Botoșani. Furia alienațiunii iară-l cuprinse, dar în scurt timp a devenit sănătos. Acum publică poeziile sale, dar nu cu cel mai bun rezultat, de oare-ce publicul eră plictisit de creațiunile poetilor din pleiada națională. În an. 1888 pleacă la București, ca să recapete dicționarul sanscrit, dar nu eră urmă de el. Aici redactează și iarăș de nemiloasa fatalitate ereditară și moare la 15 iunie în an. 1889 în institutul de alienații din București (lovit în cap de un nebun).

Moartea lui Eminescu a fost o mare pierdere pentru Români! Fiecare a simțit cruda lovire a sorții,

* Se știe, că nu el și-a schimbat numele, ci directorul revistei noastre, căruia în 1866 i-a trimis pentru „Familia“ primele poezii iscălite „Eminovici“. Red.

Poporul român și-a pierdut un bard al său, care a revoat în memorie fiilor săi gloria străbună, antichitatea nobilă; a îndemnat tinerimea la fapte mărețe corespunzătoare faptelor strămoșilor! Moartea lui a sguđuit în temelie poezia română. Ea și-a pierdut ocărmuitorul care în decurs de mai două decenii a înzestrat-o cu toate frumsețile. Precum rosa se desvoaltă la lumina razelor soarelui, așa s'a desvoltat și poezia sub radiarea talentului său puternic. Au fortificat-o și așa perfecționată o-a lăsat următorilor spre cultivare, iar străinilor spre admirare!..

Productele spirituale ale lui Eminescu sânt în mare parte poezii lirice, mai are și epice, precum și satirice.

În poeziile lirice exprimă el totul ce a simțit și cugetat, adecă toată natura sa, își deseamnă individualitatea. Poeziile lirice sânt erotice și serioase, pesimiste. Poeziile erotice ne arată pe fiul vesel al naturii, el o iubeșce, ca nime altul. În diferitele elemente, fenomene ale naturii, află el diferite mijloace, care-și servesc ca niște organe ale mângăerii și instrumente ale farmecului. Luna pentru el e o fecioară, la a căreia lumină „suferințele se întunecă, iar gândurile se 'nmulțesc“. Pentru aceea de câteori se aprinde de a amorului putere, voind să uite necasurile lumii acesteia, pe ângerul său „cu ochi mari și mâni reci“ îl chiamă să rătăcească cu el pe căi cu cotitură, pe care stelele scânteitoare le înzestreaș cu farmec dulce; iar „blânda lună“ deșteaptă în ei iluzii dulci și melancolice. El iubeșce codrul luminat de soare, unde cântă pitpalacul și paserile ciripesc; iar apa sună melancolic din isvaore și gârle; atunci îl cuprinde „aleanul“ și miș de gândiri, suvenirii din copilărie trec prin minte-i.

Îi place codrul când se plânge de iarnă și vânt; el e cuprins atunci de o grea durere și mare jale. Codrul se vesteșce, vântul îi alungă cântăreții, rămâne singur, tocmai ca poetul, numai unicul cu speranța în valurile inimice ale mării, cu dorul și doina, unica mângăere la a fraților durere. Și vedând că codrul tot locului rămâne, declară adevărata, dar jalnica soarte a omului prin cuvintele:

„Numai omu-î schimbător
Pe pământ rătăcitor“.

Îi place lacul, pe carele-l străbate luna plină și undele se lovesc mereu la mal, iar de pe mal teiul scutură florii în lac. Aici așteaptă el de multe-ori a sa iubită însoțit de o barcă, în care se vor sui ambii; el va scăpă cărma și mânași de valuri „sub lumina blândeii lune“ vor fi foarte fericii.

Îi place mirosul de tei, umbra de răchiși. Îi place la isvor, acolo nu-î vede nime, sânt singurii; ea va ședă pe genunchii lui; el îi va ridică vëlul din creșcet, iar pe cap îi vor căde florii de tei rënduri-rënduri și în simfonia farmecătoare a florilor cădânde — ea își va lăsa gura pradă gurei lui.

Îi place marea, când undele-î bat lin la țermurii sau „Okeanos plânge pe canaluri“.

Aceasta iubire a naturii ne convinge, că el a fost o ființă blândă, iubitoare, cuprinsă de jalea aceea, care e caracteristica inimii române, a fost o ființă gingașă. Farmecul naturii și iubirii e imbinat în poeziile sale erotice și în ambele se scaldă firea poetului. El iubeșce mult, foarte mult! Și ce bucurie simte la întâlnire, ce mâhnire-l cuprinde la despărțire! Când totul e în

tăcere, când pustiul îl impresoară, prin miez de noapte vine ea. Ea! Minunea cea cu ochi mari și mână rece. Apropierea ei scoate cântări din liră-î, surisul ei blând învelește sufletul lui și delătură durerile. Amorul îi face „din viață vis și din vis viață“, „e vis misterios“. Dar de oare-ce femeia de multe-ori e „prea un ânger și prea puțin femeie“, fericirea nu poate fi durabilă, cu atât mai puțin, că în fericire imită pe Dzeu, așa noroc înse nu poate fi pe pământ.

Astfel devine din ce în ce mai aspru, amorul se stinge, se întunecă, îngheață. De-acum amorul e pentru el „un prilej de durere“, „o nebulie“. El iubiă cu ochi păgâni, dar acum e nepăsător și rece. În femeie vede un demon „cu inimă stearpă, rece și cu suflet de venin“, — o flință nestatornică; ba apoi se mai alină dîcîndu-și:

„Suflete de-ai fi chiar demon, tu ești sfântă prin iubire
Și ador pe acest demon cu ochi mari, cu părul blond“.

Poesiile erotice sînt cele mai frumoase ale lui. Sentimentele fragede, durerile și plăcerile dragostei formează obiectul poeziilor sale erotice. Aceste sînt înalte creațiuni de mare geniu, admirabile, neîntrecute. Mîntea pare că se scaldă la auzul lor, iar inima în nevinovăția sa primitivă!

Fîința iubitoare din ce în ce deveni mai închisă, aspră, așa că cele trecute le crede nimicuri, pe cari mai mult nu le poate ascultă. Fruntea sa copilărească a fost inseninată de ciudatele povești, dar acele acum în van îl impresoară:

„Perdut e tot în zarea tinereții
Și mută-I gura dulce a altor vremuri,
Iar timpul crește 'n urma mea . . . me 'ntunec“.

Credința a fost adânc imprimată în sufletul lui cu poveștile sale feerice, dar furtunile vieții le-au nimicuit. Poveștile, credința astfel îl părăsesc, iar el rămâne cu inima-î pustie, ca și când n'ar avea viață, ca și când n'ar fi fost. Așa rătăceșee el prin trecut, când:

„Nu eră ađi, nici mîne, nici erî, nici totdauna,
căci unul erau toate și totul eră una“ —

pe când nu eră numai Dzeu. El i-a dăruit viață; dar Domnului se u nu-î poate mulțami pentru aceasta viață plină de chin și durere, care i-a împetrit simțirea! Ba l-ar înduplecă spre blăstêm . . . că ar vré să piară fără urmă! . . . El e împins de sine spre gândiri rele . . . că-î vine a crede, „că toate-s nimica“, că poate bolta cerească să cadă, că „toate-s prăđi trecătoare a morții eterne“. Și atunci ce e omul? Nu e altă decăt lut . . . Astfel bătea poetul acelaș drum în „noaptea unei lumi, ce nu mai este“. Viața pentru el e „o baltă de vise rebele“, „un vis sarbéd“ și „decăt un vis sarbéd mai bine nimic!“

Cu o privire scrutătoare se uită în trecutul literaturii române. Și ce vede? Oamenii giganți, cari vorbiau cu idealuri, oamenii ai lumilor visionare, „cari făceau valul să cante“, cari „puneau steaua să sboare“, cari „aú creat o altă lume pe asta lume de noroi“, iar ei epigoni, „sînt harfe sdrobite“, cari „reduc totul la praf!“

Desilusionat apucă satira 'n mână, spre a sbiciuí prezentul calp și urît. El deșteaptă dulci amintiri, accente falnice din timpul glorios al lui Mircea, când

Românul conșciú de sine, își apără patria, moșia, vatra în contra mărăteului turc. Cu spada sa cuceritoare varsă șiroae de sânge din inimicul semeț, care desprețuia trupa mică română. A fost animoasă înse aceea . . . i-a sdrobit cu deseversire! Românii aú fost admirați de lume! Și ce sînt ađi? La aceasta întrebare se tulbură firea poetului, vėđend decăderea morală. Indignat exclamă:

„Tot ce 'n țerile vecine e smintit și stérpitoră,
Tot ce-î însemnat ca pata putregiunii de natură,
Tot ce e perfid și lacom, tot Fanarul, toți iloții,
Toți se scutură aicea și formează patrioții! . .

Se revoaltă în contra junimii, care studiază în streinătate; că aduc de acolo ca șciință „vr'un vals de Bal-Mabil“, ca și minte „o sticlută de pomadă“. Toți sînt niște rei și fameni!

„Reú mare, că nu vii Tu Țepeș Doamne, ca punénd mânia
pe ei,

Să-î împarți în doué cete: în smintiți și în mișei
Și în doué temniți largi cu de-a sila să-î aduní,
Să dai foc la pușcárie și la casa de nebuli“.

În viața socială vede o mare demoralizare, acolo „virtutea e o nerođie, geniul o nefericire!“

În contrast cu averea boerilor așađi sărăcia proletarilor, cari ascultând de gurile rafinate ale domnilor, muncesc din greú, când ar puté împărți tot pământul. Său nu vėd ei, cum sug sucule cel mai dulce al pământului, ce le-ar compete lor; cum chiamă fiecele lor de instrumente oarbe a orgiei voluptoase? Atacă de-a dreptul ordinea existentă, sbuciumând-o prin puterea geniului seú:

„Faceți, ca 'n asta lume să aibă partea dreaptă,
Egală, fiecare și să trăim ca frați“.

Astfel reese el ca judele cel mai sacru al societății de atunci. Aici apare ca un fiú providențial al națiunii, chemat ca să agite inimile române spre patriotism, spre fapte corespunđătoare unei națiuni genuine!

Iată-l în puține cuvinte pe poetul liric și satiric! Mai are încă și de acele poezii, cari ne arată pe poetul epic. Atari poezii sînt: Călin, Luceafărul, Mortua est, Ânger și Demon ș. a. Mai toate sînt înse pline cu lirisme ori pasage satirice. În genere sînt pline cu frumuseți poetice, sînt eminente creațiuni ale epiceii române. În trei direcțiuni a servit națiunii sale și la altarul sacru al muzei, în toate trei direcțiunile a creat capo-d'opere.

Obiectul important și forma externă artistică probează puternicul geniu al lui Eminescu.

УБИО.

Distrația unui invėțat.

Servitoarea întră îngrozită în cabinetul unui scriitor ilustru:

— Dle profesor, în salon e un hoț.

Profesorul, cu totul adâncit în citire:

— Spune-î să me scuze; sînt ocupat și nu pot să prîmesc acum.

SALON.

Domnișoarei Maria Cunțan.

Domnișoară,

Stelele de prima ordine se recunosc după lumina lor; oamenii de geniu și talentele, după cugetări.

Ești născută pentru scris, domnișoară. Scrie, scrie mult, căci scrii bine; scrii astfel, încât sper că vei deprinde pe Români a ceti românește.

Și pe Eminescu îl poți admira — și eu îl admir — astă admirațiune să nu te ducă înse pe căile umblate de dânsul. Titanicul seî geniu a fost un „cias reu” pentru juna noastră literatură. Școala lui nu dă viață. Scepticismul este agonia simțirilor mari. Scepticismul e lipsit de ideal și reu inspirator. Idealul este pentru poet ceea ce e soarele pentru fructe și flori. În umanitate, în natură, în dumnezeire, în credință, în bun, frumos și adevăr se află ceea ce are a căută artistul: infinitul și eternul. Grandoarea și frumuseța eternului și a infinitului sunt ideale demne de sufletele poetice, demne de cei ce simt mai bine, mai frumos, mai adevărat de cum simte vulgul; de cei cari sunt născuți poeți.

Șciî să veți, domnișoară, deci privește; șciî pricepe, deci simțește cu simțirile domniei tale, adânci și observațiunile juste ne pot da multe și frumoase scrieri. Dar fugi, fugi cât poți de deșertul în care s'a sbătut geniul marelui și nenorocitului Eminescu: e un deșert în care te-ai „perde”.

Ar fi păcat să moară, înainte d'a produce, un talent însemnat precum este al domniei tale.

N'având plăcere d'a te cunoaște personal, ia această cale spre a-ți adresa aceste câteva linii. Primește-le, domnișoară, ca un semn de admirațiune și de adânc interes — interes simpatic, negreșit.

Cu aceste simțiri și distinse salutări
remân

CONSTANȚIA DE DUNCA SCHIAU.

Budapesta 28 ian. 1899.

O consultație.

Cabinetul „eminentului nostru medic”.

Doctorul. — Va să dăcă . . . Somnul?

Clientul. — Imposibil să 'nchid ochii.

Doctorul. — A, bravo, foarte bine. Dar . . . poftă de mâncare?

Clientul. — De loc.

Doctorul. — Și mai bine. Forțele?

Clientul. — Pierdute.

Doctorul. — Bravo, excelent, și . . . ceva dureri?

Clientul. — Groaznice, doctore, groaznice.

Doctorul. — Perfect, perfect. Am înțeles. Ei bine . . .

Clientul (îngrijat.) — Ei bine?

Doctorul (magistral.) — Ei bine, e foarte probabil că sînteți bolnav,

Clientul. — Vreo boală gravă?

Doctorul. — Ficatul, desigur.

Clientul. — Ficatul? Credeam că splina.

Doctorul. — Nu e vorbă că și splina . . . de sigur că splina-î și mai reu . . .

Clientul. — Uitasem să ve spun, Nothnagel dăcea că plămâni . . .

Doctorul. — Mai e vorbă, adevărata boală e la plămâni.

Clientul. — . . . Sînt în foarte bună stare, dar că inima . . .

Doctorul. — Inima, oho! . . .

Clientul. — Este aceasta și părerea dvoastre?

Doctorul. — Firește. Inima dvoastre bate într'un mod . . . dar într'un mod . . . me 'nțelegeți? . . . într'un mod prea . . . prea . . . normal pentru un om bolnav. Nimic mai reu, domnul meu, ca o inimă . . . sănătoasă ca să dăcă așa, la un om bolnav. Este aci o discordanță gravă . . . Inima dtale me neliniștește. Trebuie să luăm măsuri serioase.

Clientul. — Niscăiva băi?

Doctorul. — Băile v'ar fi fatale.

Clientul. — Și Nothnagel dăcea că băile de mare . . .

Doctorul. — Dar cine vorbește, domnule, de băile de mare. Alea sînt excelente. Eu dăceam băi . . . me înțelegeți . . . băi . . . băi în apă . . . Rele, foarte rele . . . Dar băile de mare . . . excelente, evident excelente. Înse băgați bine de seamă, (clientul tremură) nici odată să nu abusați, nici-o-da-tă mai mult de doue trei pe zi . . .

Clientul. — Mulți m'au lăudat și Slănicul . . . Petrescu, poate-l șciți, Petrescu de la Culte, ce bolnav eră! Ei bine, dle doctor, Slănicul . . .

Doctorul. — Dar eu nu sînt de loc contra Slănicului, și nu vîd de ce n'ați începe o cură la Slănic.

Clientul. — Veți că, domnule doctor, am fost anul trecut și m'ă făcut așa de reu . . .

Doctorul. — Me miram și eu că ficatul dtale! . . .

Clientul. — Eu, drept să ve spun, am mare încredere în Mehadia. Unchiu-meu se dusesese în cîrje, și s'a întors în tren, sănătos ca mine . . .

Doctorul. — Fără îndoială că o stagiune la Mehadia . . .

Clientul. — Credeți dar că Mehadia?

Doctorul. — Absolut indicată pentru boală dtale. Mehadia o să facă minuni.

Clientul. — Ce spuți?

Doctorul. — Crede-me. Nu esită un moment și pleacă la Mehadia. Acolo-î sănătatea dtale.

(Doctorul se scoală. Clientul depune, ca și când ar ascunde-o, dar totuș foarte ostentativ, o hîrtie de 20 lei. Doctorul îl reconduce. — La ușe.)

Doctorul. — Iubite domnule, o rugăciune. La toamnă, la întorcere, aș dori foarte mult să ve vîd, dar foarte mult. Sufăr și eu exact de boala dumitale și aș ține să șciu dacă apele de la Mehadia . . .

DR. URECHIA.

Lux prea costisitor.

Donci, care fumează mucerile de țigări pe cari le găsește pe stradă:

— Trebuie să me las de fumat; chibriturile me costă prea multe parole!

Petrecerea din Oradea-mare.

Tinerimea română din Oradea-mare arangiază concert împreună cu dans la 23 februarie 1899-st. n., în sala cea mare a otelului „Arborele verde” pentru ajutorarea tinerimei studioase din loc.

Arangeri: Alexandru Aciu, Cornel Antal, Isaia Ardelean, Cornel Beșan, Ioan Boros, Leontin Boros, Alexandru Beniczky, Lucian Bolcaș, Alexiș Boțoc, Alexandru Bretan, Cornel Budincian, Emil Goste, Ioan Ciordaș, Victor Creț, Nicolaș Dițiu, Vasile Gheție, Clemente Hosszu, Iosif Iacob, Cornel Iancu, Nicolaș Kóváry, Demetriu Lascu, Iuliu Luchiciu, Iosif Măiorescu, Iustin Marșeu, Augustin Mircea, dr. Cornel Neșiu, Vasile Nicoruța, George Novacovicu, Aurel Petrovicu, Iustin Petruș, Alexandru Pop, Avram Pop, Silviu Pop, dr. Nicolaș Popovicu, Nestor Porumb, drd. Stefan Rozvan, Alexandru Rocsin, Nicolaș Schiaș, Eugen Șimonca, Dușan Spărios, Mihaș Spărios, Coriolan Steer, dr. Iuliu Suci, Ioan Suci, Desideriu Tempelean.

Începutul precis la 7 ore sara.

Prețul de intrare pentru persoană 2 fl., pentru familie 5 fl.

Suprasolvirile generoase se primesc cu mulțumită la adresa cassarului Cornel Iancu (Păvel-utza 380) și se vor cuită pe calea publicității.

În paușă se va jucă „Călușerul” și „Bătuta”.

Program: 1. „Iată ziua triumfală” esec. de corul tinerimei.

2. a, „Aria Santuzzei” din opera „Cavalleria rusticana” de Mascagni;

b, Canzonetta din opera „Salvator Rosa” de Carol Gomes;

c, Cântări românești (Potpourri), cântate de dșoara Valeria Pop, acompaniată pe pian de dșoara Virginia Gal.

3. „Biletul” monolog, după Beer de Furique, de Haralamb G. Lecca, predat de dșoara Veturia Pap.

4. „Doina-doinișă” de I. Vorobchievici, esecutată de corul tinerimei.

5. a, „Le rossignol” de Fr. Liszt,

b, „Gavotte; Musette” de E. d'Albert,

c, „Cimpoiul, — capriciu” de I. Mureșan, esecutat pe pian de dșoara Virginia Gal.

„Medicul fără voie”

Comedie în trei acte de Moliere, tradusă de I. Schiopul.

Persoanele:

Geronte, tatăl Lucindei	Isaia Ardelean,
Lucinda, fiica lui	dșoara Mărioara Rednic,
Leandre, amantul Lucindei	Alexandru Aciu,
Sgamarelle, doctor (tăetor de lemne) bărbatul Martinei	Nicolaș Schiaș,
Martine, nevasta lui Sgamarelle,	dșoara Marietta Iernea,
Robert, vecinul lor	Augustin Mircea,
Valere, servitorul lui Geronte	Cornel Beșan,
Lucas, bărbatul Jaquelinei	George Novacovicu,
Jaquelline, nevasta lui Lucas	dșoara Corneliă Erdélyi,
Thibaut, tatăl lui Perin } tărant	George Rocsin,
Perin, fiul lui Thibaut } tărant	Vasile Nicoruța.

Ilustrațiile noastre.

Nansen și soția. Cetitorii nostri cunosc numele lui Nansen, renumitul explorator al polului nordic, care întorcându-se din călătoria sa, a ținut o mulțime de conferențe în diverse orașe și capitale ale Europei. Am publicat și noi câteva fragmente din lucrările sale. De aceea credem a le împlini dorința, punând în nr. acesta portretul seș, la care am adaugat și portretul nevestei sale. Nansen nu este un om frumos; dar când a începe a povesti, trăsăturile feței capătă par că o expresiune plăcută, care ne face să uităm lipsa frumuseții și să-l tot ascultăm. Nevastă-sa nu-i urită, ba se poate numi chiar frumoasă.

O româncă. A doua ilustrațiune a noastră înfățișează un tip de damă română. Pictorul n'a măgulit nimica, ci a reprodus numai realul. O frumusețe atât de viuă și plastică poate servi drept model. Clasicitatea e caracteristica ei; totul e perfect și admirabil.

LITERATURĂ.

Știri literare. Dl Iuliu Zanne a scos la lumină în București, al doile volum din lucrarea sa „Proverbele Românilor din România, Transilvania, Banat, Bucovina, Basarabia” etc. — Dl dr. Crăcescu (St. Basarabian) prepară un nou roman „Din valurile vieții” compus din 15 novele. — Dl St. O. Iosif, tinerul nostru poet, va scoate în curând la București un volum de poezii.

1848. Dile revoluționare. Dl C. Colescu-Vartic a publicat sub titlul acesta, la București, un volum prețios, care cuprinde istoricul revoluțiunii din 1848 în toată Europa și în deosebii în țările românești. Lucrarea de față, scrie autorul în prefață, nu are pretențiunea să fie o istorie a mișcării din 1848 în Principatele Române. Ea este o adunare și o coordonare de material istoric asupra acelei epoci. Cu toată modestia ce imprimă aceste rânduri, trebuie să constatăm că autorul a făcut mai mult decât ce arată, căci ne prezintă un tablou destul de viu al evenimentelor din 1848. Începe cu străinătatea și anume cu Italia; apoi trece în Germania, de acolo în Austro-Ungaria, unde se ocupă pe larg cu mișcarea Românilor. Trecând granița, ne zugrăvește starea principatelor române, mișcarea din Moldova, pregătirile din Muntenia, descrie pe larg constituțiunea la București, revoluțiunea în Oltenia, pe Câmpul libertății, procesul trădătorilor, căimăcămia boerească, resturnarea aceleia, poporul și constituțiunea, Suleiman pașă la Giurgiu, manifestul Rusiei, protestația poporului capitalei, locotenența domnească, triumviratul, clubul regenerației, 13 septembrie, Rușii trec Milcovul, în câmpul lui Traian. La sfârșit se află indicele numelor. Prețul numai 2 lei.

Școalele din Blaș, care au avut un rol atât de important în dezvoltarea culturii naționale, n'au fost încă aprețiate în o lucrare anume. Acestei însărcinări vine să răspundă o broșură intitulată „Școalele din Blaș” apărută de curând în institutul Tipografia din Sibiu. Autorul, dl Nicolae Brânzeu, carele însuș a studiat la Blaș și acuma e profesor în Pitești, face în studiul seș istoricul amănunțit al acelor școale și ne prezintă o bogat material de date. Lucrarea a fost prezentată ca tesă de licență la universitatea din București și la sfârșitul anului, consiliul profesoral de la facultatea de litere a premiat-o. Prețul 1 fl.

TEATRU.

Teatrul Național din București. De curând s'au reprezentat trei piese originale noue. Doue de poetul Radu D. Rosetti și anume „O lecție” dramă în trei acte și „Pățania lui Dumitrache” farsă într'un act. Mai mare succes a avut „O căsnicie” comedie în 3 acte, de căpitanul G. C. Ursachi. Despre aceasta cetim în „Drapelul” următoarele: Piesa dlui căpitan Ursachi este o operă de valoare. În ea se zugrăvește perfect de bine societatea noastră de azi. Fiecare a vădut scene pe cari le-a întelmit în viața sa, le-a simțit ori le-a vădut petrecându-se în vre-una din familiile cunoscute. În această piesă se oglindesc admirabil de bine moravurile societății noastre, triste rezultate ale unei educațiuni neîngrigite, reu înțeleasă, care de obicei se dă fetelor noastre. De la început și până la sfârșitul piesei sunt scene și dialoguri de o moralitate puternică, extraordinară. Nimic de prisos, nimic banal, nimic nu la locul lui. Toate scenele, toate dialogurile, acțiunea întreagă a piesei sunt bine studiate, bine cugate, perfect legate între dênsele. Par că-ți pare reu că se isprăvește piesa așa de curând, — cu toate că fiecare act durează aproape o oră. Artiștii au fost cu toții bine. În deosebi dna Ciucurescu, dra Titi Gheorghiu, dl Ar. Demetriad au făcut o frumoasă creațiune din rolurile lor. Dna Ciucurescu a primit doue buchete de flori. Lumea a aplaudat frenetic pe artiști și a făcut ovaiții autorului care, fiind militar, n'a putut apăre pe scenă.

Petrecerea din Șibot, pe care o anunțarăm și noi, a reușit bine. Înteu a fost concert. După o pauză scurtă, scrie „Revista Orăștiei” cortina iarăș se ridică pentru piesa teatrală: „Sărăcie lucie”, de Iosif Vulcan, arătându-se un alt tabiou și mai minunat ca cel dinteu, cu ființe drăgălașe. Piesa a fost destul de bine reușită. Cu deosebire dșoara Lucreția Moisă și-a jucat rolul cu un deosebit succes și cu rar simțemânt. Tinêrul Simeon Sécărea, cu vocea sa admirabilă de bariton, a încântat publicul până la extrem. Bine și-au jucat rolurile și Ioan Samoilescu, ca căraș, dându-ne o fidelă persoană de căraș bătrân, asemenea dl Teofil Crișan, tinêrul Iosif Zaharie și dl Avram Budoiu.

Compoziții musicale de dl A. D. Xenopol. Dis-tinsul nostru istoric și academician, dl A. D. Xenopol a surprins lumea cu doue compoziții musicale ale sale: „Sonet” cuvinie de François Copée și „Unde ești”, cu-vinte de poetul T. Șerbănescu.

C E E N O U.

Balul policlinicei în București. Sâmbătă sara a avut loc la Teatrul Național splendidul bal al policlinicei dat sub patronagiul reginei Elisabeta. Încă de pe la ora 9, scrie „Drapelul”, highliful bucureștean înce-puse a veni și în scurt timp sala și lojile erau con-pletely pline. Totul iluminat feeric, scena era frum-os aranjată și cu mult gust decorată cu flori natu-rale, exalând un miros exotic, străbătute ici coala de lumini electrice colorate ce dădea un farmec deosebit scenei. În dreapta scenei era aședat un tron majestos. La ora 10 și jum. M. S. regina își făcu apariția într'o ravisantă toaletă albă simulând o purpură antică, pe când orchestra intonă imnul regal. M. S. era însoțită de un buchet de doamne și domnișoare printre cari am remarcat pe dnele de onoare: Mme Mavrogheni și Mme Bengescu, urmă apoi doamnele: Manu, C. Robescu,

general Candiano Popescu, Lascar Catargiu, Disescu, Costescu, dl Stolojan, dl Arsène Henry cu dna, dl P. Grădișteanu, dl Sihleanu cu dna. Buchetul de flori era compus din: dșoarele: Ghica Adina, Arion, Sturdza, Gianolo, Elena Râmnicianu, Antonescu, Elena Catargi. Epeotelul și fracul era bine reprezentat prin dl general Candiano Popescu, general Bengescu-Dabija, colonel Georgescu, maior Gratzoski, colonel Costescu, locotenent Arion, Scarlat Arion, M. Filiti, Baron Georges Dimesco (du Gramont) Matilineu, Șuțu, Cicerone Protopopescu, Alex. Catargi, M. Pherekyde, G. Crăsnaru, Caracaș, V. Antonescu, etc. etc. Regina în tot timpul și cu amabilitatea-î cunoscută s'a întreținut cu damele de onoare și cu persoanele prezente până la ora 1 din noapte când a părăsit sala în mijlocul imnului regal. În timpul balului s'a dansat un cotilion splendid, când s'au distribuit gingașelor dansatoare diferite surprise frumoase, condus fiind de dl Oton Șuțu. Dansul a durat până la 4 din spre duiă când lumea a părăsit ba-lul ducând o amintire din cele mai plăcute.

Bal la Năsăud. Corpul profesoral de la gimnasiul superior fundațional din Năsăud arangează la 11 februarie n. bal în sala de gimnastică de la gimnasiu.

Moartea principesei Bulgariei. Marți la 19/31 ianuarie principesa Maria Luisa a Bulgariei a încetat din viață în Sofia, din cauza nașcerii. Principesa s'a născut la 17 ianuarie 1870. În 3 aprilie 1893 s'a căsătorit cu principele Ferdinand. Din aceasta căsătorie s'au născut doi copii: prințul Boris, moștenitorul tronului bulgar și prințul Cyrill. Aceasta șcire tristă a produs doliu adânc în toată poporațiunea din Bulgaria. Nou-născutei prințese i s'a dat numele de Nădejde.

† **Dr. Vasilie Glodariu,** vechiul profesor al gimnasiului român gr. or. din Brașov în pensiuie, fost profesor și primul director al gimnasiului român din Bitolia în Macedonia, a încetat din viață la Brașov în 16/28 ianuarie în etate de 67 ani, lăsând în doliu familie mare și mulți amici și cunoscuți. Repausatul a lucrat și pe terenul literar, unde s'a făcut cunoscut cu un vocabular special al lui Iuliu Cesar.

Proprietar, redactor răspundător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDÁS NR. 296 b.)

Oroloage americane de buzunar.

Cu garanța că nu-și perd culoarea de nickel, construcțiunea li e mai precisă și mai bună decât a celor mai scumpe.

Prețul unuia 3 fl.

Cu garanță până ce ține provisiunea.

Pentru acesta lanț argințit cu 60 cr.

Aparat de ras automat

Fox, veritabilă fabricațiune solingenă, premiat la mai multe expozițiuni, exercițiul nu-i necesariu. Tăierea exclusă. Muncă curată și comodă. Scutește de boală de piele. Durabil și cruțător de bani.

Bucata 3 fl.

Cuțitul din oțel cu *** iar celelalte părți din alpacca.

Un cuțit separat 1 fl.

Se poate comandă la

Alexandru Pollák comisionar principal

Budapesta V. ker. Kálmán-utza 11.

Colectantilor li se trimite după 5 exemplare
1 gratuit.

16—26